

Evaluering av nasjonale kompetansetjenester 2013

Kriterier i denne evalueringen bygger på regelverk fastsatt i forskrift om godkjenning av sykehus, bruk av betegnelsen universitetssykehus og nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten av 17. desember 2010, kapittel 4, og tilhørende veileder om Godkjenning av nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten, sist revidert 1. januar 2013.

Navn på tjenesten:	Nasjonal kompetansetjeneste i gastroenterologisk ultralyd		
Lokalisering:	Helse Bergen HF		
<p>Tjenestens innhold: Det skal utarbeides en beskrivelse av innhold, formål og avgrensning for alle godkjente nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten.</p>			
	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er tjenestens innhold, formål og avgrensning tilstrekkelig beskrevet?	X		
<p>Kommentar: Tjenestens innhold, formål og avgrensning er beskrevet i årsrapporten.</p> <p>Av hensyn til helsetjenesten, helsepersonell og brukere av tjenesten, skal det utarbeides en kort beskrivelse (inntil 100 ord) beregnet for publisering på nett. Denne skal beskrive tjenestens innhold og avgrensning, og hvorfor tjenesten er opprettet. Beskrivelsen skal være forståelig for brukergrupper og publikum generelt.</p>			
<p>Kvalitetssystem: Nasjonale kompetansetjenester skal etablere system for å kunne overvåke og følge opp behandlingsresultater innenfor kompetansetjenestens ansvarsområde. Dette kan gjøres for eksempel ved bruk av medisinske kvalitetsregistre og biobanker mv.</p>			
	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det etablert et system for å overvåke behandlingsresultater?			X
Er det knyttet kvalitetsregister eller biobank til tjenesten?	X		
<p>Kommentar: Denne tjenesten er etablert for å innføre en ny metode innenfor gastrologi. Det fremgår ikke om tjenesten har et system for å overvåke bruk av denne metoden og i hvilken grad tjenesten tar metoden i bruk og hvordan dette påvirker behandlingsresultater. Det fremgår at tjenesten har en kartleggingsundersøkelse av ultralydkompetanse.</p>			

Forskning:

Nasjonale kompetansetjenester skal delta i forskning og etablering/oppbygging og deltagelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Drives det forskning ved tjenesten?	X		
Er det etablert forskningsnettverk hvor andre regioner inngår?	X		

Kommentar: Det fremgår at tjenesten har stor forskningsproduksjon. En rekke forskningsprosjekt er iverksatt men disse synes i begrenset grad å involvere andre helseregioner og fagmiljø. Det fremgår for eksempel at 3 nye prosjekter er iverksatt i 2013.

Den fremste oppgaven til en kompetansetjeneste er å bygge opp og spre kompetanse. Denne kompetansen må bygge på kunnskap som er vitenskapelig dokumentert. Slik kunnskap fremskaffes gjennom forskning, kunnskapsoppsummeringer og medisinsk metodevurdering m.m. I og med at det primære mål er å bygge opp kompetanse i andre regioner, er det viktig at disse trekkes med i forskningssamarbeid og faglige nettverk.

Kompetansespredning:

Alle nasjonale kompetansetjenester skal utarbeide en plan for kompetansespredning. En slik plan skal bygge på en analyse/karlegging av behovet for kompetansespredning.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Har tjenesten utarbeidet en plan for kompetansespredning?			X

Kommentar: Deltar i grunn-, etter og videreutdanning av helsepersonell. Har egen nettside og har etabler web-kurs. Det gis også lokale kurs.

Det fremgår ikke om tjenesten har utarbeidet en plan for kompetansespredning. Det er viktig at en nasjonal kompetansetjeneste har sitt hovedfokus på kompetansespredning. Det forventes at tjenesten kartlegger behovet for kompetansespredning og bidrar til at kompetansen blir likeverdig tilgjengelig. Til dette arbeidet skal tjenesten utarbeide en plan for kompetansespredning.

Formålet med å etablere en nasjonal kompetansetjeneste er i første rekke å spre kompetanse. Nasjonale kompetansetjenester skal sikre nasjonal kompetanseoppbygging og kompetansespredning innenfor sitt spesifiserte fagområde og bidra aktivt til kompetanse oppbygging og veiledning innenfor dette fagområdet i hele helsetjenesten og til brukere og befolkningen for øvrig. En nasjonal kompetansetjeneste skal i første rekke bygge opp kompetanse i andre deler av helsetjenesten enn der kompetansetjenesten selv er lokalisert og det er en generell målsetting at Nasjonale kompetansetjenester skal bygge opp og spre kompetanse slik at kompetansen på sikt kan ivaretas av alle regionale helseforetak som en del av sitt ordinære tjenestetilbud. Dette er et systematisk arbeid som krever at det utarbeides en plan for kompetansespredning.

Resultatmål:

Nasjonale tjenester skal utarbeide resultatmål for de oppgaver som er tillagt tjenesten og et system for å dokumentere oppnådd resultat. Resultatmål skal være operasjonaliserbare og skal kunne måles.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det utarbeidet resultatmål for tjenesten?	X		

Kommentar: Det er utarbeidet resultatmål for tjenesten.

Ref. pkt. om kvalitetssystem. Det sentrale mål med denne tjenesten er å bygge opp kompetanse for å stimulere til bruk og riktig bruk av ultralyd innen gastrologien. Et av resultatmålene er vel kanskje om dette metoden blir tatt i bruk? Antall publikasjoner er kanskje ikke et godt mål på det. Kanskje kan resultatmål justeres iht formålet med tjenesten.

Resultatmål for en nasjonal kompetansetjeneste utarbeides på bakgrunn av beskrivelsen av tjenestens innhold. Dette kan eksempelvis være mål i forhold til kompetanseoppbygging, formidling av kunnskap, merverdi i forhold til pasientbehandling, bedre kostnadseffektivitet og/eller likeverdig tilgjengelighet til kompetanse.

Enkelte nasjonale kompetansetjenester omfatter kompetanseoppbygging på fagfelt som er like relevante for både den kommunale helse- og omsorgstjenesten, spesialisthelsetjenesten og andre tjenesteytere. Det skal her stilles særskilte resultatmål til kompetanseoppbygging.

Det er et mål at nasjonale kompetansetjenester innen en rimelig tidshorisont bidrar til at en tjeneste kan ivaretas av alle regionale helseforetak som en del av sitt ordinære tjenestetilbud.

Referansegruppe:

Det skal oppnevnes faglige referansegrupper for alle nasjonale tjenester. Oppgaver, sammensetning og funksjon er fastsatt i regelverk for ordningen.

	Ja	Nei	Ikke oppgitt
Er det oppnevnt referansegruppe til tjenesten?	X		
Har referansegruppen godkjent tjenestens årsrapport?	X		
Representerer leder av referansegruppen en annen helseregion enn den region hvor tjenesten er lokalisert?	X		
Er alle helseregioner representert i referansegruppen?	X		
Har referansegruppen brukerrepresentasjon?	X		
Er det vurdert deltagelse fra andre aktører i referansegruppen?			X

Kommentar: Det er oppnevnt en faglig referansegruppe for tjenesten. Referansegruppen har godkjent årsrapport. Gir fylldig og konstruktiv tilbakemelding iht mandat. Gruppen synes å fungere etter intensjonen.

Det er ønskelig om referansegruppen følger oppsettet i rapporteringsskjema. Det tenkes

spesielt på tilbakemelding fra de regionale representantene. Det er viktig å få en tilbakemelding på om tjenesten dekker behovet for kompetansespredning innen sitt fagområde regionalt.

I henhold til regelverk skal årlig elektronisk rapportering fra nasjonale tjenester være forankret i de faglige referansegruppene før disse legges ut elektronisk. Referansegruppene er gitt eget mandat og skal sikre at de nasjonale tjenestene blir organisert og drevet i tråd med kriterier fastsatt i forskrift.

Helsedirektoratets vurdering og anbefaling:

Helsedirektoratets vurdering er basert på opplysninger gitt i årsrapport fra tjenesten og kommentarer gitt av den faglige referansegruppen. Vurderingstema bygger på regelverk for ordningen.

Det vises til kommentarer gitt for det enkelte punkt i denne evalueringen. Direktoratet har følgende oppsummering til tjenesten:

Denne tjenesten synes å ha fått mange funksjoner på plass.

Hovedformålet med å etablere en nasjonal tjeneste er å bedre kvalitet på behandlingstilbud innenfor tjenestens ansvarsområde. Tjenesten bør etablere et system for å overvåke om denne metoden blir tatt i bruk og hvorledes dette påvirker behandlingsresultater.

Det fremgår av tidligere årsrapporter at tjenesten ville styrke arbeidet med kompetansespredning. Et viktig tiltak i dette arbeidet er at tjenesten utarbeider en plan for kompetansespredning.

Det forutsettes at ovenstående anmerkninger blir fulgt opp.

Konklusjon: Anbefales videreført med disse kommentarer.